

*Ганна Володимирівна ІНДИЧЕНКО,
завідуюча відділом історії академічної науки
Інституту архівознавства НБУВ,
кандидат історичних наук (Київ).*

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА АВСТРІЙСЬКИХ УЧЕНИХ У СТВОРЕННІ «АВСТРІЙСЬКОГО БІОГРАФІЧНОГО СЛОВНИКА»

Досліджено співпрацю АН УРСР та Австрійської академії наук зі створення «Австрійського біографічного словника». Проаналізовано документи з Архіву Президії НАН України за досліджуваною темою. Визначено, що з ініціативою про допомогу у складанні біографічних довідок на визначних українських діячів, які проживали на території Австро-Угорщини, до Президії АН УРСР звернувся з листом президент Австрійської академії наук професор д-р Ріхард Майстер. Розкрито значимість проведеної українськими вченими науково-дослідної та науково-пошукової роботи зі складання біографічних довідок на українських діячів різних професій.

Ключові слова: «Австрійський біографічний словник», Академія наук УРСР, Австрійська академія наук, українські визначні діячі, співробітництво.

Investigated the cooperation AS of the Ukrainian SSR and the Austrian Academy of Sciences in creation of «The Austrian Biographical Dictionary». The archival documents which are preserved in the Archive of the Presidium of the NAS of Ukraine on the investigated topic were analyzed. Determined that the initiative for assistance in compiling biographical reference on prominent Ukrainian figures who lived in Austria-Hungary was belonged to the Austrian Academy of Sciences which ex parte of its president, professor Dr. Richard Master sent a letter to the Presidium of the AS of the Ukrainian SSR. Reveals the importance of research work which was done by Ukrainian scientists on the compilation of biographical information on Ukrainian figures of different professions.

Key words: «The Austrian biographical dictionary», AS of the Ukrainian SSR, Austrian Academy of Sciences, Ukrainian prominent figures, cooperation.

Исследовано сотрудничество АН УССР и Австрийской академии наук по созданию «Австрийского биографического словаря». Проанализированы архивные документы, отложившиеся в Архиве Президиума НАН Украины по исследуемой теме. Определено, что с инициативой о помощи в составлении биографических справок на выдающихся украинских деятелей, которые проживали на территории Австро-Венгрии, в Президиум АН УССР обратился с письмом президент Австрийской академии наук профессор д-р Рихард Майстер. Раскрыто значение проведенной украинскими учеными научно-исследовательской и научно-поисковой работы по составлению биографических справок на украинских деятелей разных профессий.

Ключевые слова: «Австрийский биографический словарь», Академия наук УССР, Австрийская академия наук, украинские выдающиеся деятели, сотрудничество.

Сучасна наукова комунікація неможлива без виконання академіями наук однієї з головних своїх функцій — інформаційного забезпечення наукових досліджень, а також освіти та культури. Ця функція, як правило, виписана у статутах та інших нормативно-правових документах академій наук. Видавнича діяльність академій наук завжди була та залишається дієвою формою діалогу наукової спільноти з широкою громадськістю і спрямована на вирішення важливих завдань соціогуманітаристики.

Інформаційно-видавнича діяльність академій наук відрізняється різноманітністю, дотриманням традицій, якщо йдеться про видавничу діяльність (досить часто публікація окремих фундаментальних видань триває упродовж значного проміжку часу), характеризується поєднанням традиційних форм комунікації (через друковані видання, конференції, семінари, лекції) з інформаційними технологіями (е-видання, інтернет-радіо), залежить від наукової спеціалізації окремих академій — багатопрофільні, гуманітарні, медичні, сільськогосподарські, мовні. Інформаційно-видавнича комунікація європейських академій наук має також популяризаційне значення як власне діяльності академічної спільноти, так і наукового знання і здійснюється академіями одноосібно, у співпраці з іншими установами (зокрема у межах міжнародної співпраці), органами державної влади та мас-медіа.

У сучасному європейському академічному науковому середовищі одним із пріоритетів інформаційно-видавничої та просвітницької діяльності є створення фундаментальних енциклопедичних, біографічних, а також словникових видань. Як правило підготовка таких праць є досить тривалою, здійснюється за участі широкого кола фахівців, безпосереднього сприяння вищих органів влади країни та характеризується міждисциплінарним підходом. Наукова робота над виданнями, їх публікація та створення електронних версій вбачається академіями пріоритетною, оскільки розкриває як загальні тенденції розвитку людської цивілізації, так і внесок своєї країни та народу у світову історію та культуру. Академії наук здійснюють постійну цілеспрямовану роботу з формування та оприлюднення систематизованих ресурсів біографічної інформації зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій. Необхідно зазначити, що робота багатьох європейських академій із укладання біографічних видань стала пріоритетом їхньої діяльності від початку заснування. До таких належить і Австрійська академія наук, яка є однією з найстаріших академій наук Європи (заснована 1847 р.).

Із другої половини 50-х років ХХ ст. склалися сприятливі умови для поживавлення та подальшої інтенсифікації міжнародного міжакадемічного співробітництва, що було пов'язано, передусім, із зміною суспільно-політичної ситуації в СРСР і ставленням державних органів влади до академічної науки. Активізувався міжнародний науково-інформаційний обмін не лише з науковими установами країн Східної Європи, а й академіями наук західних країн. Виникла можливість співпрацювати у межах проектів, які раніше неможливо було реалізовувати, зважаючи на суспільно-політичну ситуацію в СРСР. Міжнародне наукове співробітництво набуло нових багатогранних форм і здійснювалося у межах особистих контактів учених, спільних розробок наукових проблем та окремих тем, участі у наукових заходах, обміну науковою інформацією, взаємної передачі науково-технічної документації та ін.

Нового імпульсу в цей період дістали взаємини АН УРСР із Австрійською академією наук. Прикладом цього може слугувати їхня співпраця зі створення «Австрійського біо-

графічного словника». З середини 50-х років ХХ ст. Австрійською академією наук на основі попередніх напрацювань була відновлена робота над багатотомним «Австрійським біографічним словником» («Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950», OBL), як хронологічним продовженням «Біографічного лексикону Австрійської імперії», що охоплював персоналії до середини ХІХ ст. [4, с. 131].

30 червня 1956 р. до Президії АН УРСР надійшов лист від президента Австрійської академії наук, професора, доктора Ріхарда Майстра¹. Цим листом Академія наук повідомила, що наразі видається «Австрійський біографічний словник», який має містити матеріали про видатних діячів, які проживали на території Австрійського державного союзу упродовж 1815–1950 рр. До листа австрійські учені додали короткий проспект видання. На час звернення керівництва Австрійської академії наук до Президії АН УРСР були опубліковані чотири випуски словника (літери А–F). Труднощі, з якими зіштовхнулися австрійські учені, були пов'язані зі складанням біографічних довідок на українських діячів. У листі зазначалося: «Оскільки у Відні дуже важко складати біографії українських діячів, ми хотіли б звернутися до Вас з проханням про співробітництво (відомості про видатних діячів і, по можливості, короткі біографії)» [1, спр. 15, арк. 6].

Необхідно зазначити, що на момент звернення до АН УРСР Австрійська академія наук уже співпрацювала щодо цього питання із Польською академією наук (далі — ПАН). Про це у своєму листі від 11 липня 1956 р. до Президії АН УРСР повідомив учений секретар ПАН професор, доктор Г. Я. Яблонський. Зазначений документ детально розкриває завдання «Австрійського біографічного словника» та напрями співпраці між двома академіями у межах цього масштабного наукового проекту. Зокрема дізнаємося, що словник задуманий «...як продовження Біографічного словника Вурцбаха» (Відень, 1856–1891) і має охопити крім прізвищ австрійців, прізвища видатних осіб, життя та діяль-

---

¹ **Ріхард Майстер** (Richard Meister, 1881–1964) — австрійський учений-філолог і педагог. Працював доцентом філології (1918), професором педагогіки (1923) університету у Відні. У 1945 р. — проректор, згодом, ректор цього університету. З 1951 р. по 1963 р. — президент Австрійської академії наук.

ність яких у 1815–1950 рр. проходила в к[олишній] Галіції, а у 1944–1918 рр. — у Кракові» [1, спр. 15, арк. 8]. Австрійською академією наук було налагоджено співпрацю з Українським науковим центром під Парижем, проте отримані матеріали виявилися незадовільними. Саме представник ПАН порадив звернутися австрійським ученим до українських колег. Польські колеги також звернули увагу на те, що хоча вже чотири випуски видання вийшли друком, існує можливість опублікувати додатковий випуск, до якого і могли б увійти матеріали, підготовлені українською стороною. Польські учені також розглядали можливість включити до додаткового тому підготовлені ними матеріали про видатних польських діячів.

Слід зауважити, що Бюро Президії АН УРСР оперативно розглянуло лист президента Австрійської академії наук на засіданні 17 серпня 1956 р. Була прийнята постанова, якою зобов'язали Бюро Відділів наук упродовж вересня скласти програму роботи із встановлення відомих АН УРСР видатних українських діячів, які проживали на території Австрійського союзу в період з 1815 р. по 1950 р., і доповісти Президії АН УРСР. Президія також доручила виконуючому обов'язки Головного вченого секретаря Президії АН УРСР докторові технічних наук О. М. Міляху з'ясувати всі організаційні сторони цієї справи [1, спр. 15, арк. 10].

Установами Відділів наук АН УРСР була проведена значна робота зі встановлення видатних українських діячів, які мешкали на території Австрійського союзу з 1815 р. по 1950 р., і складання на них біографічних довідок. Так, голова Бюро Відділу біологічних наук АН УРСР академік Р. Є. Кавецький, повідомляючи Президію АН УРСР щодо проробленої з цього питання роботи, наголошував, що установи Відділу біологічних наук підготували короткі біографічні нариси на видатних українських діячів. Зокрема, дослідника-флориста Остапа Волощака, професора Львівського політехнічного інституту геолога Юліана Медведського та вченого-природознавця Івана Верхратського. Установи Відділу також висловили готовність за необхідності підготувати біографічні довідки ще на двох видатних українських учених — орнітолога Олександра Грабаря та природознавця та фауніста Івана Яхна [1, спр. 15, арк. 13].

Зауважимо, що підготовлені біографічні нариси на Остапа Волощака, Юліана Медведського та Івана Вехратського відрізнялися повнотою викладення відомостей про життєвий і творчий шлях видатних учених. Окрім суто біографічних відомостей, вони містили інформацію про місця роботи учених, напрями наукової діяльності, участь у роботі громадських наукових товариств, творчий доробок у вигляді списку опублікованих праць. Скажімо, з довідки про Остапа Волощака, крім біографічних відомостей, дізнаємося, що частину свого гербарію вчений передав Науковому товариству імені Т. Г. Шевченка у Львові та що наразі цей гербарій знаходиться у Львівському науково-природознавчому музеї АН УРСР. Друга частина гербарію була передана ученим Фізіографічної комісії у Кракові. У довідці про Юліана Медведського міститься розлога інформація про науковий доробок ученого, який опублікував понад 50 великих праць, серед яких підручник із петрографії для студентів політехнічних шкіл. Цікаві відомості вміщує і біографічна довідка про Івана Вехратського, який окрім досліджень у галузі природознавства, заклав основи української наукової природничої мови та досліджував діалекти української мови. Довідка також містить інформацію про те, що у фондах Львівського науково-природознавчого музею АН УРСР зберігається ентомологічна колекція, зібрана ученим (збірки комах із ряду лускокрилих і твердокрилих).

Голова Комісії з історії техніки Відділу технічних наук АН УРСР В. В. Данілевський повідомив, що «...Комісія ... у даний час не має відомостей або інших матеріалів, які б містили дані про видатних українських діячів в галузі технічних наук, які проживали на території Австрійського союзу у 1815–1950 рр.» [1, спр. 15, арк. 18].

Найбільшу кількість біографічних довідок (70) підготували установи Відділу суспільних наук АН УРСР. У процесі роботи були складені два списки. Перший містив довідки на українських майстрів народних промислів, художників, науковців, педагогів, фольклористів, етнографів, суспільно-політичних діячів тощо. Також був складений список на 59 діячів української науки та культури без біографічних довідок, які проживали в Австро-Угорщині (1815–1918), Польщі (1918–1939) та УРСР (1939–1950). Усі ці матеріали наді-

слано 17 січня 1956 р. на ім'я Головного вченого секретаря Президії АН УРСР доктора технічних наук О. Н. Щербаня [1, спр. 15, арк. 19].

Найбільший науковий інтерес становить список діячів української культури, які проживали в Австро-Угорщині (1815–1918), Польщі (1918–1939) та Української РСР (1939–1950) із біографічними довідками, які в основному не є надто розлогі, проте є і більше деталізовані, що несуть значну інформацію. У списку представлені біографічні довідки на українських художників, архітекторів і народних майстрів (гуцульської кераміки, різь'ярів, художньої обробки металів). Зокрема, детальні довідки складено на таких видатних українців: О. Бахматюк, М. Бринський, М. Гаврилко, В. Девдюк, Л. Долинський, Д. Дудчак, Н. Дудчак, Л. Дудчак, М. Івасюк, І. Кіщук, Т. Копистинський, П. Кошак, Г. Кузневич, О. Кульчицька, О. Курилас, В. Лисик, М. Мегединюк, М. Медвідчук, А. Монастирський, О. Новаківський, Ю. Панкевич, М. Паращук, В. Пітиляк, Я. Петрак, М. Сосенко, І. Труш, К. Устиянович, І. Федюк, Ю. Шкрібляк, В. Шкрібляк, М. Шкрібляк, В. Яхимович.

Значну кількість довідок було складено на науковців, педагогів і професорів, а також поетів і громадсько-політичних діячів. Зокрема, це такі особистості, як: О. Барвінський, В. Будзиновський, І. Вагилевич, Ф. Волков, І. Верхратський, М. Возняк, В. Гнатюк, Я. Головацький, Б. Дідицький, О. Духнович, Є. Давидяк, С. Дністрянский, Є. Желіхівський, І. Зілинський, М. Зобків, О. Колесса, М. Лозинський, М. Лучкай, О. Маковей, І. Могильницький, О. Огоновський, М. Осадца, Є. Олесницький, В. Охримович, М. Павлик, І. Панькевич, В. Старосольський, П. Стебельський, Є. Сабов, І. Свенціцький, В. Сімович, С. Смаль-Стоцький, Ю. Федькович, І. Франко, М. Шашкевич, В. Шухевич, В. Щурат.

Зауважимо, що складаючи біографічні довідки, автори звертали увагу на цінність доробку того чи іншого діяча для України. Так, у довідці на Лукина Дудчака наголошується, що «...його побутові вироби (топірці, люльки та курильне приладдя) відрізняються тонким геометричним орнаментом, часто нарисованим від руки і майстерною обробкою. Вироби Дудчака зберігаються в Українському дер-

жавному музеї етнографії і художнього промислу Академії наук УРСР (Львів), Музеї народного мистецтва Гуцульщини (Коломия), Державному музеї етнографії народів СРСР (Ленінград)» [1, спр. 15, арк. 27]. Осип Курилас характеризується у довідці, як «талановитий західноукраїнський художник першої половини ХХ ст.» [1, спр. 15, арк. 31]. Деталізована довідка складена і на архітектора Івана Левинського, зокрема вказується, які саме будівлі були побудовані у Львові під його безпосереднім керівництвом [1, спр. 15, арк. 32]. Проте, у деяких випадках, довідки містять ідеологічні кліше на кшталт «буржуазно-націоналістичний діяч» (О. Барвінський, В. Симович, С. Смаль-Стоцький).

Доречним, на наш погляд, буде наведення у повному обсязі біографічної довідки на одного із діячів, представленого у списку, що дасть змогу «відчути» стиль, у якому українські учені склали довідки на українських діячів. Наводимо довідку на українського майстра народного промислу так, як вона подана в оригіналі.

«Шкрібляк Юра (1822–1884 рр.) — український народний різьбар по дереву народився, жив і працював в с. Яворів Косівського району, Станіславської області. Був він зачинателем плоскої «гуцульської» різьби і найкращим майстром-класиком української народної різьби по дереву. Вироби Юри Шкрібляка експонувалися на загальній виставці господарства і промисловості у Відні 1877, Трієсті 1878, Станіславі 1879 і Коломиї 1880 р. і нагороджувалися медалями» [1, спр. 15, арк. 44].

Окремі довідки містять розлогу інформацію про життя та творчий доробок тієї чи іншої особи та значно перевищують обсяги інших, поданих у списку. Передусім це довідки, складені на видатного українського вченого, історика мови та літератури слов'янських народів Іларіона Свенціцького та визначного українського письменника, фольклориста, етнографа та громадського діяча Івана Франка. Довідки на цих осіб містять і бібліографію їхніх найвагоміших праць.

Декілька слів необхідно сказати і про «Список діячів української науки і культури, які проживали в Австро-Угорщині (1815–1918), Польщі (1918–1939) та Українській РСР (1939–1940)», який не містить біографічних довідок. Як ми вже згадували вище, він нараховує 59 позицій і містить

прізвище та ім'я особи та, в окремих випадках, роки життя; коротко, одним словом вказано сферу діяльності. Наприклад: «Вербицький Михайло (1815–1879) — композитор», «Грушевський Михайло» (1866–1934) — історик», «Дзержик Корнель (1888) — художник» тощо.

Установи Відділу суспільних наук АН УРСР продовжували роботу за цим напрямом ще у жовтні 1956 р., про що свідчить лист керівництва Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР до голови цього Відділу доктора філологічних наук І. К. Білодіда від 20 жовтня 1956 р. Зокрема, до списку українських діячів, які проживали на території Австрійського союзу з 1815 по 1950 рр. пропонувалося включити 37 осіб (українських поетів і письменників). Складання біобіографічних довідок на них пропонувалося покласти на Львівські академічні установи — Інститут суспільних наук і Бібліотеку «...оскільки там є найкращі можливості для виконання цього завдання» [2, арк. 26].

Як згадувалося на початку статті, робота над біографічними словниками, над яким працюють низка наукових установ Європи, є довготривалою. Вона проводиться не одним поколінням учених. За останньою інформацією, яку наводить В. І. Попик щодо роботи над «Австрійським біографічним словником», «...донині побачили світ лише 12 томів у 58 випусках і три зошити 13-го тому (літера «S»), що загалом містять 17 тис. імен». Не зважаючи на те, що робота над таким фундаментальним виданням триває донині, важливим, на наш погляд, є те, що «...привнесені через Австрію та Польщу науково-методичні впливи багато в чому сприяли поширенню в Україні передового європейського й світового досвіду формування ресурсів біографічної інформації, особливо за тих історичних періодів, коли безпосередні контакти і спілкування українських фахівців із зарубіжжям відчутно обмежувалися» [4, с. 131; с. 152].

Отже, українські вчені не лише намагалися допомогти австрійським колегам, а й провели значну роботу з виявлення та складання біографічних довідок на видатних діячів західноукраїнської науки, культури та освіти. Довідки наголошують значимість доробку осіб, на яких були складені, а також виконували популяризаційну місію, знайомлячи світ із доробком українських діячів. Позитивно можна

розглядати і отриманий українськими вченими досвід із формування вітчизняних ресурсів біографічної інформації. Цей досвід особливо стався у нагоді на початку 70-х років, коли в Україні на базі Головної редакції Української радянської енциклопедії була створена система підготовки довідкових видань, до якої увійшли багатотомні універсальні енциклопедії, словники, короткі енциклопедії, енциклопедичні словники, галузеві, тематичні та інші довідкові видання [3, с. 57].

Загалом необхідно зазначити, що започатковані цим проектом наукові контакти між двома академіями наук були продовжені і в наступні періоди. Зокрема, Президія АН УРСР зверталася з проханнями до Австрійської академії наук щодо виявлення творів Івана Франка в Австрійській національній бібліотеці. Це прохання зумовлене тим, що у 1957 р. Інститутом літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР було розпочато роботу над академічним виданням творів Івана Франка і, працюючи над складанням проспекту цього видання, співробітники інституту виявили відсутність в українських бібліотеках багатьох журналів і газет — Чехословаччини, Польщі, Угорщини, Болгарії, Німеччини та Австрії, в яких друкувалися твори і статті Івана Франка. Саме тому до академій наук вищезгаданих країн були надіслані відповідні листи з проханням допомогти українським ученим. Австрійська академія наук надіслала листа, в якому вказала, які саме праці видатного українського поета наявні в бібліотеках Австрії і можуть бути надані в користування українським ученим. У травні 1960 р. як гість АН СРСР та АН УРСР у Києві перебував директор Інституту мистецтв Віденського університету професор, доктор К. Свобода. Професор К. Свобода просив надати йому можливість відвідати Інститут історії АН УРСР та Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, а також оглянути картинні галереї, предмети мистецтва з розкопок, візантійські рукописні мініатюри, що знаходяться у Києві. Австрійський учений також виказав готовність під час перебування у Києві прочитати доповіді на теми «Геометрично побудовані фігури у романському живописі» та «Стан дослідження пізнішої античної і ранньої середньовікової архітектури палаців» [1, спр. 126,

арк. 1]. Перебування австрійського вченого у Києві було насиченим і включало відвідування академічних наукових установ, архітектурних пам'яток, музеїв. Під час візиту до Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР йому були подаровані окремі планові праці інституту з питань образотворчого мистецтва [1, спр. 126, арк. 13].

Отже, налагоджені у другій половині 50-х років ХХ ст. наукові контакти з Австрійською академією наук виявилися корисними для учених обох країн. Ці зв'язки не пориваються і сьогодні. Виявленням належної поваги попереднім поколінням учених Австрійської академії наук і внеску учених двох країн у зміцнення українсько-австрійського наукового співробітництва на сучасному етапі можна вважати обрання українського вченого-фізика академіка НАН України А. Г. Загороднього іноземним членом-кореспондентом Австрійської академії наук, а також прийняття Президією НАН України у 2015 р. постанови про присвоєння звання «Почесний доктор Національної академії наук України» президентові Австрійської академії наук професору Антону Цайлінгеру² за вагомий внесок у розвиток науки, взаєморозуміння та співробітництво між народами [5].

1. Архів Президії НАН України, ф. 251, оп. «Відділ наукових зв'язків із зарубіжними організаціями».
2. Інститут архівознавства НБУВ, ф. 261, оп.1, спр. 470, арк. 26.
3. *Ляшко С. М.* Періодизація розвитку української біографічної довідкової справи [Текст] / С. М. Ляшко // Укр. біографістика : зб. наук. праць. – К., 2010. – Вип. 7. – С. 46–65.
4. *Попик В. І.* Ресурси довідкової біографічної інформації : історичний досвід формування, сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія [Текст] / В. І. Попик. – К. : НАН України, НБУВ, 2013. – 520 ст.
5. Президенту Австрійської академії наук професору Антону Цайлінгеру присвоєно звання «Почесний доктор Національної академії наук України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Zeilinger_prof.pdf. – Назва з екрану.

---

² **Антон Цайлінгер** (Anton Zeilinger) — видатний австрійський фізик, відомий своїми піонерськими роботами в галузі квантової інформації. Він першим здійснив квантову телепортацію з використанням фотонів, розвинув і реалізував нові методи квантової криптографії. З 2013 р. — президент Австрійської академії наук.

REFERENCES

1. Archive Presidium of NAS of Ukraine, f. 251, in. "Viddil naukovykh zv'iazkiv z zarubizhnymy orhanizatsiiamy" ["Department of scientific relations with foreign organizations"].
2. Archival Institute Vernadsky National Library of Ukraine, f. 261, in. 1, c. 470.
3. Liashko, S. (2010). *Periodyzatsiia rozvytku ukrainskoi biohrafichnoi dovidkovoї spravy* [The periodization of the development of Ukrainian biographic reference]. In *Ukrainska biohrafistyka* [Biographistica Ukrainica]. (Vol. 7, pp. 46–65). Kyiv: VNLU. [in Ukrainian].
4. Popyk, V. I. (2013). *Resursy dovidkovoї biohrafichnoi informatsii: istorychnyi dosvid formuvannia, suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy rozvytku* [Resources of references biographical information, historical experience of formation, current status, problems and prospects]. Kyiv: VNLU. [in Ukrainian].
5. *Prezydentu Avstriiskoi akademii nauk profesoru Antonu Tsailinheru prysvoieno zvannia "Pochesnyi doktor Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy"* [President of the Austrian Academy of Sciences Professor Anton Tsaylinheru awarded the title "Doctor Honoris Causa of the National Academy of Sciences of Ukraine"]. Retrieved from: http://www.nas.gov.ua/text/pdfNews/Zeilinger_prof.pdf. [in Ukrainian].

Співпраця українських та австрійських учених у створенні «Австрійського біографічного словника»

Індиченко Г. В., завідувача відділом історії академічної науки Інституту архівознавства НБУВ, кандидат історичних наук (Київ).

Українська біографістика = Biographistica ukrainica. – К., 2015. – Вип. 12. – С. 312–325.

Досліджено співпрацю АН УРСР та Австрійської академії наук зі створення «Австрійського біографічного словника». З'ясовано, що з середини 50-х років ХХ ст. склалися сприятливі умови в галузі розвитку міжнародного наукового співробітництва. Проаналізовано архівні документи, що відклалися в Архіві Президії НАН України за досліджуваною темою. Визначено, що з ініціативою про допомогу у складанні біографічних довідок на визначних українських діячів, які проживали на території Австро-Угорщини, до Президії АН УРСР звернувся з листом президент Австрійської академії наук професор д-р Ріхард Майстер. За результатами розгляду цього листа вищим керівним органом АН УРСР було прийнято постанову, якою Відділи наук зобов'язувалися підготувати біографічні довідки на українських діячів. На підставі архівних джерел з'ясовано ступінь участі Відділів АН УРСР у складанні довідок. Визначено, що найбільшу кількість біографічних довідок підготовлено установами Відділу суспільних наук АН УРСР. Розкрито

значимість проведеної українськими вченими науково-дослідної та науково-пошукової роботи зі складання біографічних довідок на українських діячів різних професій. Простежено, що співробітництво НАН України та Австрійської академії наук має давні традиції і продовжує успішно розвиватися на сучасному етапі.

Ключові слова: «Австрійський біографічний словник», Академія наук УРСР, Австрійська академія наук, українські визначні діячі, співробітництво.

Cooperation of the Ukrainian and Austrian scientists on the creation of «The Austrian Biographical Dictionary»

Indychenko G., head of the Department of history of academic science archival science Institute of the Vernadsky national library of Ukraine, candidate of historical Sciences (Kiev).

Ukrainian biographical = Biographistica ukrainica. – K., 2015. – Vol. 12. – P. 312–325.

Investigated the cooperation AS of the Ukrainian SSR and the Austrian Academy of Sciences in creation of «The Austrian Biographical Dictionary». It was found that at mid 50-ies of the XX century the favorable conditions for development of international scientific cooperation were created. The archival documents which are preserved in the Archive of the Presidium of the NAS of Ukraine on the investigated topic were analyzed. Determined that the initiative for assistance in compiling biographical reference on prominent Ukrainian figures who lived in Austria-Hungary was belonged to the Austrian Academy of Sciences which ex parte of its president, professor Dr. Richard Master sent a letter to the Presidium of the AS of the Ukrainian SSR. After reviewing this letter, the highest governing body of the AS of the Ukrainian SSR adopted a resolution in which science departments undertook to prepare biographical reference on Ukrainian figures. In accordance with archival sources the degree of involvement the Departments of the AS of the Ukrainian SSR in preparation of information is revealed. Determined that the largest number of biographical information was prepared by the institutions of the Department of Social Sciences of the AS of the Ukrainian SSR. Reveals the importance of research work which was done by Ukrainian scientists on the compilation of biographical information on Ukrainian figures of different professions. The cooperation of the NAS of Ukraine and the Austrian Academy of Sciences has a long tradition and continues to develop at present stage.

Key words: «The Austrian biographical dictionary», AS of the Ukrainian SSR, Austrian Academy of Sciences, Ukrainian prominent figures, cooperation.

Сотрудничество украинских и австрийских ученых в создании «Австрийского биографического словаря»

Индыченко А. В., заведующая отделом истории академической науки Института архивоведения НБУВ, кандидат исторических наук (Киев).

Украинская биографистика = Biographistica ukrainica. – К., 2015. – Вып. 12. – С. 312–325.

Исследовано сотрудничество АН УССР и Австрийской академии наук по созданию «Австрийского биографического словаря». Установлено, что с середины 50-х гг. XX в. сложились благоприятные условия в области развития международного научного сотрудничества. Проанализированы архивные документы, отложившиеся в Архиве Президиума НАН Украины по исследуемой теме. Определено, что с инициативой о помощи в составлении биографических справок на выдающихся украинских деятелей, которые проживали на территории Австро-Венгрии, в Президиум АН УССР обратился с письмом президент Австрийской академии наук профессор д-р Рихард Майстер. За результатом рассмотрения этого письма, высшим руководящим органом АН УССР было принято постановление, которым Отделы наук обязывались подготовить биографические справки на украинских деятелей. На основании архивных источников выяснена степень участия Отделов АН УССР в составлении справок. Определено, что наибольшее количество биографических справок подготовлено учреждениями Отдела общественных наук АН УССР. Раскрыто значение проведенной украинскими учеными научно-исследовательской и научно-поисковой работы по составлению биографических справок на украинских деятелей разных профессий. Прослежено, что сотрудничество НАН Украины и Австрийской академии наук имеет давние традиции и продолжает успешно развиваться на современном этапе.

Ключевые слова: «Австрийский биографический словарь», Академия наук УССР, Австрийская академия наук, украинские выдающиеся деятели, сотрудничество.